

11. CIRKEV A DNEŠNÝ SVET

Cieľ

Cieľom je predstaviť Cirkev, ktorá sa od sveta neodvracia, ale práve naopak, ktorá so súčasným svetom chce viesť dialóg. Do tohto dialógu však vstupuje pre ňu s dôležitými princípmi, ktoré ohlasuje, a na ktoré ľudstvo upozorňuje. V tom zároveň tkvie spoločenské poslanie a úloha Cirkvi v dnešnom svete.

Obsah

Medzi dokumenty Druhého vatikánskeho koncilu (1962-1965) patrí tiež pastorálna konštitúcia o Cirkvi v súčasnom svete *Gaudium et spes – Radosť a nádej*. Týmto dokumentom konciloví otcovia idú v línii, ktorú vyjadril pápež Pavol VI. v jednom svojom dokumente, kde napísal: „*Cirkev musí vstúpiť do dialógu so svetom, v ktorom žije. Cirkev sa stáva slovom, Cirkev sa stáva zvesťou, Cirkev sa stáva dialógom. Nemôže jednať inak, pretože sme presvedčení, že dialóg musí charakterizovať náš apoštolský úrad*“ (pp. Pavol VI., encyklika *Ecclesiam suam*, č. 192). Či ako dopĺňa pražský kardinál Miloslav Vlk: „Kto nie je schopný dialógu alebo ho odmieta, ten sa nemôže stať dobrým kresťanom.“

Spomenutým koncilovým dokumentom do takejto dialogickej roviny vstúpila Cirkev s tými, ktorí do nej patria, ako aj s dnešným svetom. A jej úvodné slová hovoria o priamom spolucítení a úzkom spojení Cirkvi s celou ľudskou rodinou. Tie slová hovoria za všetko: „*Radosti a nádeje, žalosti a úzkosti ľudí dnešnej doby, najmä chudobných a všetkých, čo trpia, sú zároveň radosťami a nádejami, žalosťami a úzkosťami Kristových učeníkov a niet nič naozaj ľudského, čo by nenašlo ozvenu v ich srdci*“ (Druhý vatikánsky koncil, pastorálna konštitúcia *Gaudem et spes*, č. 1). Postoj Cirkvi na základe tohto dokumentu by sme mohli vyjadriť nasledovne:

- úlohou Cirkvi nie je len uspokojenie náboženských potrieb ľudí, ale starosť o človeka, ľudstvo a svet v celom rozmere jeho existencie;
- Cirkev chce skúmať znamenia doby, aby vedela odpovedať každej generácii primeraným spôsobom na naliehavé otázky človeka a dávala odpoveď i na otázky týkajúce sa zmyslu života;
- Cirkev chráni dôstojnosť každej ľudskej bytosti a to od jeho počatia až po jeho prirodzenú smrť. Cirkev preto neúprosne vystupuje proti priamej interrupcii (potrat, násilné prerušenie tehotenstva), eutanázii (gr. ľahká smrť – neprirodzené ukončenie života) a neviazanému spôsobu sexuálneho života;

- Cirkev sa zasadzuje za úctu ku každému človekovi bez výnimky (bez ohľadu na jeho farbu pleti, národnosť, vierovyznanie, pohlavie a pod.), zdôrazňuje rovnosť všetkých ľudí a odsudzuje akúkoľvek formu utláčania a diskriminácie;
- Cirkev povzbudzuje človeka, aby svojou činnosťou a prácou budoval svet a zveľadľoval tak i seba samého. Upozorňuje však na niekedy porušený rebríček hodnôt;
- Cirkev pomáha ľudským spoločnostiam a má vo veľkej úcte všetko to, čo je pravdivé, dobré a spravodlivé v rôznych ustanoveniach a iných svetových náboženstvách;
- nielen svet prijíma od Cirkvi evanjeliové posolstvo a odhaľuje človekovi zmysel jeho existencie a pomáha každému nájsť svoje povolanie, ale aj Cirkev mnoho prijala v dejinách i v súčasnosti od sveta;
- osobitnú pozornosť Cirkev venuje ťažkostiam súčasnej doby, medzi ktoré patrí pokoj a mier vo svete, dôstojnosť manželstva a rodiny (Cirkev odmieta partnerstvo osôb rovnakého pohlavia), ľudská kultúra, spolupráce medzi národmi a budovanie medzinárodného spoločenstva, zmierňovanie hladu vo svete, boj proti zákerným chorobám, blaho ľudí v prospech všeobecného dobra, hospodársko-spoločenský a politický život (pričom Cirkev vzhľadom na svoje poslanie a celosvetové pole pôsobnosti nijakým činom nesplýva s nejakým politickým spoločenstvom, ani sa neviaže na žiaden politický systém – Cirkev je nadpolitická a nadnárodná)

Toto sú princípy, s ktorými Cirkev vstupuje do dialógu s dnešným svetom. Je si totiž vedomá, že svet bez Boha vedie k takým experimentom, akými boli koncentračné tábory počas Druhej svetovej vojny alebo gulagy na Sibíri v čase komunizmu. To čo ohlasuje Cirkev sú hodnoty, ktoré aj dnes dávajú človekovi silu a odvahu žiť. Sú to totiž hodnoty, ktoré sú osvedčené stáročnou skúsenosťou. Experimentovanie bez viery a etických i náboženských hodnôt na človekovi a ľudstve môže svet priviesť do oblasti manipulovania s človekom a záhuby jeho ľudskej a spoločenskej existencie. Človek a svet sa má správať tak zodpovedne, aby sa v budúcnosti nemuselo hanbiť pred generáciami ľudí, ktorí prídu po nás. Cirkev napriek tomu, že v týchto svojich postojom býva označovaná ako spiatočnícka, nemôže konať inak. Je jej svätým poslaním, aby tieto ľudské hodnoty chránila a ako také ich aj hlásala. Keby tak nerobila, stratila by súdnosť sama pred sebou a sama by zo svojho stredu odstránila bohatstvo, ktorý jej dáva hodnovernosť a spoločenský kredit v celom svete. Veď pápež je v súčasnej dobe mnohými politikmi sveta považovaný za celosvetovú najvplyvnejšiu morálnu autoritu akceptovanú všetkými ľuďmi dobrej vôle.